

" به نام خداوند بخشنده و مهربان "

اهدای زندگی احیای بخشش است و این اهدا معامله با خداست . خاک این سرزمین هم آدمهای از خود گذشته ای چون سردار سلیمانی را پرورش داده است و هم افرادی که رضایت می دهند اعضای بدن عزیزشان پس از مرگ مغزی پیوند شود. بی گمان رضایت خاطری که به دنبال این فداکاری بابت نجات دادن جان بیماران نیازمند ایجاد می شود وصف ناپذیر است و سربلندند خانواده بزرگوار ایشان که این چنین انسانیت را معنی نموده اند.

دین مبین انسان اهمیت فوق العاده ای برای نجات انسانها قائل است. چنانچه در قران کریم سوره مبارک مائده آیه 32 به تصریح اشاره شده " من احیایها فکانما احیا الناس جمیعا " هر گاه کسی باعث بقای نفسی شود مانند آن است که باعث نجات جان تمام انسانها شده است.

حضرت امام خمینی (ره) در سال 1368 در پاسخ به استفتای جواز پیوند اعضا از فردی که دچار مرگ مغزی شده است فرمودند:

" بر فرض مذکور ، چنانچه حیات انسان دیگری متوقف بر این امر باشد با اجازه صاحب قلب یا کبد و امثال آن جایز است "

همچنین مقام معظم رهبری در سال 1370 هم فرمودند :

" در فرض سوال استفاده از اعضای بدن موصوف در صورتی که نجات نفس محترمه ای متوقف بر آن باشد، اشکال ندارد "

در هر 10 دقیقه یک نفر به لیست انتظار افزوده می شود و در هر 2 ساعت یک بیمار نیازمند به پیوند جان خود را از دست می دهد اما در هر 12 ساعت تنها یک بیمار موفق به دریافت عضو حیاتی می شود و به زندگی بر می گردد . به دلیل اهمیت این ارزش انسان دوستانه ، از سال 1396 رسماً " **روز ملی اهدا عضو، اهدای زندگی - 31 اردیبهشت ماه -** وارد تقویم ملی کشور شد .

تاریخچه پیوند اعضا در ایران به سال 1314 خورشیدی برمی گردد و در آن سال قرنیه بک بیمار در یکی از بیمارستانهای تهران پیوند زده شده است. نخستین بار پیوند کلیه در سال 1347، پیوند مغز استخوان در سال 1369، پیوند قلب و کبد در سال 1372 ، پیوند ریه در سال 1379 و پیوند پانکراس وروده در سال 1385 در ایران انجام شد.

فرد مرگ مغزی شده در ظاهر شبیه به بیمار در کمای عمیق است . در کما ساختار سلول های مغزی تخریب شده و زندگی نباتی در پی آن رخ دهد و گاهی هم ممکن است پس از مدتی طولانی مجددا عملکرد سلولها برگردد و بیمار هوشیار شود در حالی که در مرگ مغزی به دلیل تخریب سلول هلی مغزی هیچ برگشتی وجود ندارد.

قلب دارای باتری اتوماتی است و حتی در صورت قطع سر از بدن یا بیرون آوردن قلب از بدن و گذاشتن در سرم فیزیولوژیک برای چند دقیقه و در صورت رساندن اکسیژن برای چند ساعت تا چند روز به طپش خود ادامه می دهد. پس اگر بلافاصله در زمانی کوتاه پس از وقوع حادثه ای که منجر به مرگ مغزی شده (چند دقیقه) بیمار به دستگاه تنفس مصنوعی وصل شود با ادامه ی ضربان قلب ، خونرسانی اعضا و احشای بدن را برای مدت کوتاه (از یک روز تا نهایتا 14 روز) حفظ نموده تا در صورت رضایت خانواده به اهدا موجبات نجات جان چندین بیمار نیازمند پیوند را از مرگ حتمی فراهم کرد و در غیر این صورت پس از گذشت این زمان ، ایست قلبی اتفاق می افتد و فرد فوت می کند .

لازم به ذکر است تشخیص مرگ مغزی فقط بر عهده پزشکان آموزش دیده ، معتمد و دارای ابلاغ از سوی وزیر محترم وزارت بهداشت می باشد و فقط اعضا و نسوجی که اجازه آنها توسط خانواده فرد اهدا کننده داده شده ، برداشت می شوند .

اهدای عضو می تواند از فرد زنده سالم ، فرد مرگ مغزی و حتی فرد متوفی به بیماران صورت پذیرد. جمعا" 8 عضو اصلی از فرد مرگ مغزی شده شامل: قلب- ریه ها- کبد- لوزالمعده- روده ها و کلیه ها و 53 بافت و نسج شامل : قرنیه، دریچه قلب، استخوان ، پوست و تاندون و..... از فرد مرگ مغزی شده یا فرد متوفی قابل اهدا هستند . ارگانها به هیچ وجه قابل نگهداری نیستند و باید در مدت بسیار کوتاهی از زمان برداشت پیوند زده شوند ولی نسوج بر خلاف اعضا می توانند تا 24 و حتی 48 ساعت بعد از فوت هم اهدا شوند.

کلیه و مغز استخوان و قسمتی از ریه (از والدین به کودک زیر 6 سال) ، کبد و در موارد نادر قسمتی از روده کوچک می تواند از افراد زنده سالم به بیماران پیوند زده شود .

همه می توانند در امر اهدای عضو پیش قدم شوند و بجز تعداد محدودی از بیماران خاص و بیماری های عفونی و یک سری سرطان ها ، ابتلا به به اکثر بیماری ها مانعی برای اهدای عضو نمی باشند و محدودیت سنی منظور نشده است.

بعد از برداشت اعضای پیوندی ناحیه به صورت جراحی پلاستیک بخیه زده شده و به جای ارگانهای برداشت شده ، پروتز گذاشته و محل به خوبی ترمیم می شود و باعث تغییر شکل در پیکر نخواهد شد. سپس کالبد فرد اهدا کننده توسط آمبولانس مرکز ، به هر نقطه از کشور که خانواده تصمیم به خاکسپاری جانبخش داشته باشند منتقل خواهد شد .

در 80 درصد موارد پیوند موفقیت آمیز است و کنترل دقیق بیمار بعد از انجام پیوند ، مصرف مرتب داروهای مربوطه و انجام آزمایشات لازم می تواند از رد کامل پیوند پیشگیری نمود .

در طی فرایند اهدا عضو نزدیک به 85 نفر نیروی تخصصی دخیل می باشد و تامین کلیه هزینه های مربوط به امر اهدای عضو شامل بستری ، برداشت و پیوند بر عهده وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می باشد و هیچ هزینه ای توسط خانواده فرد اهدا کننده پرداخت نخواهد شد.

بنا بر قانون جمهوری اسلامی ایران و اکثریت کشورهای جهان برای اهدا عضو رضایت اولیای دم ، حتی علی رغم داشتن کارت اهدا عضو ، ضروری است. لیست انتظار بیماران نیازمند در مرکز مدیریت پیوند و بیماریهای خاص

وزارت متبوع تنظیم و به روز رسانی می‌گردد و فقط تخصیص اعضا توسط این مرکز صورت خواهد گرفت و به هیچ وجه امکان مداخله افراد دیگر و به عبارت عامیانه "پارتی بازی" در این امر امکان پذیر نمی باشد .
اعضای اهدایی با رضایت خانواده اهدا کننده و بدون دریافت هیچ مبلغی و به صورت هدیه و در اختیار گیرنده قرار می گیرد و جنسیت و سن و نژاد مانعی برای پیوند اعضا نیست و سازگاری خونی و بافتی بیمار و اندازه عضو ، و خامت شرایط بالینی و طول مدت انتظار در لیست پیوند و فاصله مکانی شخص از واحد پیوند در اولویت بندی و انتخاب گیرنده عضو پیوندی نقش دارد.

از سال 1389 با شروع فعالیت واحد شناسایی نسوج و اعضای پیوندی در دانشگاه علوم پزشکی اراک در مرکز آموزشی درمانی ولیعصر (عج) تا پایان سال 1402 جمعا" 69 مورد مرگ مغزی منجر به اهدا گردیده است که البته نسبت به جمعیت ، این شاخص همچنان پایین می باشد و امیدواریم با فرهنگ سازی این امر خدایسندانه شاهد افزایش بخشش زندگی به بیماران نیازمند اعضای پیوندی توسط این ناجیان ماندگار باشیم.

یکی از مهم ترین ارکان فرهنگ سازی اهدای عضو در تمام نقاط دنیا نیروهای داوطلب مردمی می باشد .به همین دلیل طرح سفیران اهدای عضو نخستین بار در سال 1384 در ایران برنامه ریزی و اجرا شد.

همه شهروندان استان مرکزی هم می توانند به عنوان سفیر در انجمن اهدای عضو ایرانیان - شعبه استان مرکزی به آدرس : خیابان شهید بهشتی-کوچه عمار- ساسان - پشت مجتمع تجاری گلستان - مجتمع پزشکان جالینوس- طبقه نهم واحد 902 به صورتهای مختلف برای ارتقای این فرهنگ مقدس در جامعه فعالیت نمایند.

هر فردی توسط موبایل شخصی خود و با ارسال کد ملی به شماره 3432 و یا ثبت نام در سایت " انجمن اهدای عضو ایرانیان " در کمتر از دو دقیقه می تواند اقدام به دریافت کارت اهدای عضو نماید .

" بیایید به پایانی فکر کنیم که آغازی بی پایان به دنبال دارد "

سیده رضوان موسوی - کارشناس ستادی واحد شناسایی نسوج و اعضای پیوندی دانشگاه

شماره تماس : 33125998 - 086